

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.

za pol leta 12-50 Din.

Posamezna številka 2 D.n.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 480 D, 1/2 str. 240 D,

1/4 str. 120 D, 1/6 str. 80 D,

1/12 str. 40 D.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI

Odlikovanje načelnika Jugoslovanske Obrtne zveze.

Letošnjo pomlad je naš vladar odlikoval mnogo slovenskih mož za zasluge, ki si so jih pridobili na gospodarskem in prosvetnem polju. Med temi izbranimi je bil tudi naš požrtvovalni načelnik, g. Ivan Ogrin, stvabenik in podpredsednik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Nj. vel. kralj Aleksander I. mu je podelilo red Sv. Save IV. vrste za zasluge, ki si jih je stekel s svojim delovanjem pri najrazličnejših gospodarskih in strokovnih organizacijah. Pri tej priliki je gotovo na mestu, če si nekoliko bližje ogledamo agilno delo odlikovanca in podamo kratko sliko o življenju našega slavljenca.

Ivan Ogrin se je rodil 28. aprila 1875. na Stari Vrhnikih. Že kot mlad šolar je kazal izredno nadarjenost in agilnost. Prve nauke je dobival na vrhniški šoli. Poleg šolskih predmetov pa ga je zanimalo v zgodnji mladosti vse, karkoli je bilo mlademu šolarju dostopno. Ker so se njegovi predniki vsi pečali z zidanjem in stavbarstvom, — bili so zidarski mojstri — in da ohrani rodbini tradicijo, ga je dal oče učiti zidarske obrti. Kot sicer zelo marljiv, je tudi pri učenju svoje obrti porabil ves prosti čas ter se pečal z risanjem in mnogo čital. Risanja ga je učil slikar Ogrin, predvsem geometrijo in perspektivo. Že v zgodnji mladosti, star 17 let, je odšel v Brazilijo, kjer se je še s posebno vnemo posvetil svojemu poklicu. Kmalu si je ustvaril stavbeno podjetje ter dovršil več stavb in zgradb v San Carlos, de Pingal, San Paulo in drugod. V l. 1895. si je ustanovil družinsko življenje, ko je poročil odlično Slovenko in se po nekoliko letih z malo družinico vrnil v domovino.

Bogat na praktičnih izkušnjah se je lotil dela v domovini in se je potem vedno še izpopolnjeval. Obiskoval je Obrtno šolo v Ljubljani, kjer je svoje praktično znanje izpopolnil s teorijo ter končno dosegel mesto strokovnega učitelja za stavbarsko obrt. Mnogo strokovnega znanja si je pridobil kot samouk in pa kot privatni učenec g. inž. Försterja. Neumorno zapiranje in stremljenje po izobrazbi, ga je gnalo na razna poučna potovanja, kakor, Italija, Nemčija itd. Po prevratu v dobri stavbenega gibanja se je razvil v velepodjetnika in je

zgradil med drugimi dve monumentalni stavbi in sicer Zadržno gospodarsko banko in palačo Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti, poleg hotela Union. V kratki povojni dobi je ustanovil več podjetij, med

temi naj omenimo moderno opkarno Emona in nešteto drugih podjetij, pri katerih je več ali manj udeležen ali pa vsaj iniciativno sodeloval. Koliko njegovega strokovnega delovanja pa ni mogoče opisati, ker je naš današnji slavljenec preveč skromen in je zelo težko zvedeti za vse njegove zasluge.

Poleg svojega dela, ki ga v obilni meri zahteva njegova stroka, je pa vendar našel še čas za delovanje v raznih organizacijah, bodisi gospodarskih ali političnih. Dalje časa že vztrajno deluje pri trgovski obrtni zbornici, kjer zavzema mesto podpredsednika in mnogo predlogov, sklepov in delovanja je pripisati njegovi izredni iniciativnosti. Ni ga večjega gospodarskega zborovanja, kjer bi se ne udeležil g. Ogrin in zastavil svojo besedo za prospeh slovenskega obrtništva in trgovine. Pa ne samo v gospodarskih organizacijah, ampak tudi v političnih organizacijah srečamo našega načelnika. Koliko je svoje čase storil g. Ogrin za korist ljubljanske občine kot občinski svetovalec, to ve samo oni, ki je smotreno zasledoval boj takratne opozicije SLS v predvojnem ljubljanskem občinskem svetu.

Slika o njegovem delovanju pa bi ne bila popolna, če bi prezrl delo, ki ga je in ga še vrši g. Ogrin kot načelnik Jugoslovanske Obrtne zveze. Takoj od početka te organizacije je zastavil vse svoje sile, pomagal z nasveti, kakor tudi materijelno, da je organizacija, ki je bila navezana sama nase, prebolela prve težkoče in se do danes razvila v krepko strokovno organizacijo. V tej organizaciji so zastopane vse stroke iz vseh delov države, kjer se pomaga posameznim članom s strokovnimi nasveti in dobrim čitvom, ki ga nudi njen strokovni list. Bog daj našemu načelniku še mnogo zdravih let in moči, za nadaljni razvoj in procvit našega obrtništva.

Obrtniki in občinske volitve.

Po vsej Sloveniji se vrše ali se bodo v kratkem vršile občinske volitve. Sicer ima vsaka občina in vsak kraj svoje posebnosti in se je treba uravnati po krajevnih razmerah, vendar naj bi naši obrtniki povsod imeli pred očmi dejstva, ki jih hočemo poudariti.

Ves naš narod stoji danes s prav malimi izjemami v boju proti centralizmu. Naj bo kmet, delavec, obrtnik ali duševni delavec, vsakdo čuti na lastni koži, da je naša rešitev izprememba ustave in režima. Iz tega pa sledi, da mora biti vse naše javno življenje uravnano tako, da povsod podpremo boritелje za avtonomistično uredbo države. Ker je danes voditeljica v tej borbi SLS, bi vsakdo delal sam proti svojim koristim, kdor bi kakor koli škodoval njenemu ugledu. **Kdor hodi po stranpotih, ovira naše ljudstvo na poti do zmage in s tem vsaj indirektno škoduje sam sebi.** Če to resno pomislimo, se ne bo dalo ugovarjati, da je tudi v interesu obrtnega stanu, podpreti SLS. Vsako zmanjšanje njene veljave pred širšo javnostjo bodo izrabljali centralisti in kazali, da se zmanjšuje odpor proti sedanji ustavi v našem narodu.

Važnost občinskih volitev vidimo mi tudi v pogledu na **avtonomijo** občin samih. Brez krepkih in dobro vodenih občin ni dobrih pokrajin in brez teh ni dobre države. Danes je tendenca vse centralizirati in prenesti vso moč na državo samo. Mi smo prepričani, da s tem izpodkopujejo ravno tisti, ki največ govore o državotvornosti, temelje državi sami. Ta misel mora podčrtati ravno sedanji boj za občinske volitve. Morda ni daleč čas, ko bo treba braniti avtonomijo (ki je sicer majhna, da premajhna) občin nasproti predlogu novega občinskega zakona. Obrtniki so bili in so še najinteligentnejši del naravnih delavcev, zato morajo tudi na to točko obratiti največ pozornosti.

Duh liberalizma, ki je klical: »vsak sam zase«, se je globoko zajedel v vse sloje. Prav ta duh je človeško družbo razbil in povzročil ne samo nasprotje, ampak skoro sovražstvo med posameznimi stanovi. Delavec, kmet in obrtnik, vsi vedo, da so navezani druga na drugega, toda le prerado se bolj povdarja, kar jih loči, kakor kar jih druži. Le takrat bo človeška družba zdrava, kadar bodo ti stanovi krepki, kadar bodo organizirani vsak zase, a bodo vendar vedeli, da so kakor otroci ene družine, ki ji vedno preti poguba, če je nekaj članov slabih ali gospodarsko ogroženih. Stanovske zavesti je danes treba, v veliki meri treba, a potreba je tudi zavesti, da so stanovi deli celotne človeške družbe. **Ali ni gospodarstvo v občini,** ki je tudi taka družba — celica države, kakor smo rekli — **šola, kako naj stanovi sodelujejo?** Nič nimamo proti temu, če gredo stanovi zase organizirani v takozvani volilni boj, a to naj ne bo boj, ampak tekma, ki naj vodi k medsebojnemu razumevanju. Slovenska ljudska stranka je vedno povdarjala to potrebo vzajemnosti, sodelovanja stanov, potrebo, da si en del na korist celote tudi kaj odreče, zato bo pameten obrtnik ravno v tej stranki videl svojo najboljšo zaščitnico svojih interesov. Ali naj gre tja, kjer označajo stanovski, razredni boj? Ali naj dela za interese strank, ki zagovarjajo in ščitijo tisti velekapital, ki ne pusti razvoja srednjega obrtnika in ga z neznosnimi obrestmi tira v pogin?

To so misli, ki naj jih vsak obrtnik in tudi trgovec ob letošnjih občinskih volitvah dobro razmisli in po nji uravnava svoja pota, da ne bo končno škodoval samemu sebi.

Stavbena higijena.

(Konec.)

Razsvetljava.

Na tem polju se je zadnja desetletja izvršil naravnost katastrofalni preobrat. Še pred nedavnim časom so naši pradedje razsvetljevali bivališča z gorečimi trskami, pozneje s smolnatimi bakljami, nato so se posluževali raznih olj in maščob. Olja za razsvetljavo so po večini pridelovali doma in sicer iz buč, konoplje in drugih podobnih zelišč. Kmalu nato

je tehnika ponudila človeku bolj prirodno luč, ki se je lahko seboj nosila brez vsakih neprijetnosti. To razsvetljavo je vršila sveča dolgo časa skoro sama in se je vsled njene praktičnosti še do danes obdržala vzlic najrazličnejšim novjšim iznajdbam. Pred približno petdesetimi leti se je hipoma razširila petrolejska luč in vse druge razsvetljalne izvore potisnila v ozadje. Kolikor bolj je napredovala rafinerijska tehnika petroleja, toliko bolj je petrolejka pridobivala v civilizirani družbi. Vsled manjšega proizvodnje neprijetnih plinov in dima pri razsvetljevanju prostorov je tudi v higijeničnem oziru prekosila petrolejka vse prejšnje načine razsvetljevanja, kakor bakljo, maščobno olje in svečo.

Pa tudi petrolejka je kmalu dobila konkurenta v plinovi luči, katera je proizvajala močnejšo svetlobo s primeroma istimi stroški, izvzemši inštalacije. Da se plin vzlic lepi luči vendar ni razširil tako, kot je bilo pričakovati, je glavni vzrok v tem, da je inštalacija po sobah precej nerodna in deloma vsled eventualnega vhañanja plina celo na življenjsko nevarna. Vse te zapreke bi se sčasoma čisto gotovo premagale, če bi plinovi luči ne stopil nov konkurent na plan, namreč električna žarnica. Električna razsvetljava je dandanes že skoro vsakemu otroku znana in tudi tako udomačena vsled njene higijene in praktičnosti, da vse druge naprave za razsvetljavo životarijo samo vsled nezadostne elektrifikacije Evrope, kakor vsega sveta. Sigurna in lahka manipulacija z električnimi žarnicami, prižiganje in ugañanje, poljubna koncentracija razsvetljave na določenem mestu in sploh vse udobnosti, ki jih nudi električna razsvetljava, jamči za to, da bo prišel čas, ko se bodo vsa druga razsvetljalna sredstva morala popolnoma umakniti, posebno še v času, ko bo izpeljano brezžično razpečevanje električne sile za konsumente.

Tako bi se lahko navedlo še vse polno modernih higijenskih naprav, ki so današnjemu rodu že na razpolago, kar naši predniki še niso poznali in niti sanjali o tem.

Vzemimo pa stavbo na zunaj in javne higijenske naprave. Predvsem skrbí obrtna oblast za to, da hišni gospodarji, ki nameravajo graditi lastne stanovanjske ali trgovske hiše oziroma delavnice in tvornice, zadostijo takozvanemu stavbnemu redu. Po teh predpisih je stavbeni gospodar vezan na gotov regulacijski načrt dotične občine, v kateri leži njegova parcela. Poslopje mora biti zadostno umaknjeno od prometne ceste radi stranskega hodnika, biti mora primerno oddaljen od sosedne hiše, ali pa se je mora naslanjati; zunanost mora odgovarjati krajevnim razmeram dotičnega dela mesta, trga oziroma vasi. Stavbeni red nam nadalje natančno predpisuje dimenzije konstrukcije bodisi v tehničnem, kakor tudi v vsakem drugem oziru. Zelo veliko pažnjo polaga na predpise glede zavarovanja proti požaru in eventualnim eksplozijam v tvornicah.

Vzlic temu, da je stavbeni red precej skrbno sestavljen, je vendar opaziti, da je tok časa in z njimi napredek v stavbeni higijeni prehitel vsebino tega reda in bi bilo nujno potrebno revidirati nekatere odstavke taistega.

Ravno tako, kot je pri posameznih stavbah važno, da se upoštevajo vse moderne zahteve stavbene higijene, je tudi pri skupnosti bivališč predvsem v posameznih predmestjih večjih, srednjih ali manjših mest nujno potrebno ozirati se na javno higijeno. Poglejmo le posamezne ostanke raznih mest pod splošnim imenom »stara mesta«. Ulice silno ozke, vsled tega temne, brez prave zračne cirkulacije. Kuhinje so po večini na cestno stran obrnjene in tako pripomorejo nasprotnemu stanovanju do izrednega zraka za vdihavanje. Čestokrat je med hišami puščen ozek prostor, približno 1 m širok. V tako nastalo ozko dvorišče so obrnjena okna, ki naj bi dovajali potrebno svetlobo v stanovanja. Kaj je Italijane navajalo k temu načinu zidanja ni prav jasno, posebno še, ko so že v istem času v severnejših deželah gradili mesta v drugač-nih skupinah ter se že ozirali na zahteve javne higijene kolikor toliko.

Nič se ne smemo čuditi, če v takih mestih, kjer ni bilo širokih ulic in cest, ni bilo popolnoma nič preskrbljeno za kanalizacijo ali pa samo v tako nezadostnem obsegu, da je

v odprtih kanalih zastajala nesnaga ter povzročala smrad. Večji del hiš je imelo našim sedanjim greznicam podobne jame, v katere se je zbirala nesnaga. Ta je po zemlji uhajala do zidovja in tako napajala sosedne hiše s smrdljivo vlago ter širila podlago za razvoj najostudnejših živali, kot podgan, itd. Ni čuda, če so do predzadnjih desetletij razsajale ravno po mestih kužne bolezni in uničevale človeštvo.

Današnji čas po vseh bogatih izkušnjah iz prejšnjih stoletij, nalaga upravi večjega mesta mnogo nalog ravno s stališča javne higijene. Že pri regulacijskem načrtu se mora paziti na to, da so ulice in ceste zadosti široke, kjer je poleg hitrega prometa tudi prostor za pešce in vse potrebne kanalizacije. Zelo se nasaja drevje ob krajih cest in tudi večjih ulic ter tako pripomore bližnjim stanovalcem do dobrega zraka. Ceste se tlakuje z rezanim kamenjem ter tako obvaruje pasante in prebivalce uličnih stanovanj neprijetnega prahu, ki ga drugače povzroča v prah zmleti gramoz, s katerim se posipajo ceste.

Javnost poleg navedenih udobnosti skrbi tudi za enoten smotren stavben sistem. Hišnemu gospodarju ni dovoljeno poljubno postavljati lastne stavbe, temveč se mora ozirati na način zidanja v dotičnem mestu. Bolj v sredini, kjer je navadno središče trgovine, so hiše zidane ena poleg druge po možnosti vse z enakim številom nadstropij. Hiše so z zadnjo stranico obrnjene ena proti drugi, tako, da nastane nekaj četverkotnikov. Tak kompleks hiš je dostopen okoli in okoli z ulicami. Ti kompleksi pa zopet leže vsopredno ob kaki široki cesti kot glavni cesti z vsemi prometnimi sredstvi, kar jih nudi današnje moderno mesto. Kolikor bolj se pomikamo proti periferiji mesta, tem bolj se znižujejo hiše, ter tako počasi pridemo do visokopritličnih hišic, obdane s primernim vrtičkom, odmaknjem po 5 do 10 m od ceste v stran.

Predpogoj za razvoj mesta je poleg primerne prostora za stavbišča, dobro zasnovan načrt bodočih cest, ulic in trgov, spretno izpeljanih prometnih zvez kot podzemeljska ali cestna električna železnica in kar je skoro glavno, higijenično dovršena kanalizacija in preskrba z zdravim, pitno vodo. Skoro po večini teče skozi mesto ali vsaj v neposredni bližini kaka reka ali vsaj večji potok. V takih slučajih je glavni odvodni kanal moderne kanalizacije speljan tik pod mestom v tekočo vodo reke oziroma potoka ter tako poskrbljeno za hitri odtok z vodo razredčenih fekalij. Nekaj podobnega bo tudi v Ljubljani, ko bo regulacija Ljubljanice dogotovljena. Tudi tukaj se bodo zbirali vsi kanali iz posameznih predmestij v strugo Ljubljanice a žalibog ne vsi izven mesta, ampak deloma tudi v sredini istega.

Vzlic temu, da še do danes niso zahteve moderne higijene izpolnjene po vseh mestih, je vendar v severnejših delih Evrope že jako redek slučaj, da bi mesto ne imelo dobro izpeljane kanalizacije in zdravega vodovoda. Veliko slabše je v tem oziru v južnem delu, predvsem po Balkanu in v Italiji. V teh krajih je še zelo veliko večjih naselbin, kjer ne poznajo stranišč v modernem obsegu, kaj šele obsežne in druge kanalizacije. Zaman pa bi iskali v južnih krajih čistosti po ulicah in cestah. Posebno na Balkanu se v tem oziru zelo mnogo

greši. Ceste so prašne ali pa silno blatne, vsa nesnaga iz hiš se meče na nje. O kakem pometanju ulic nimajo niti pojma, kaj šele, da bi morda mestne ceste tlakovali ali z asfaltom prevlekli ter mesto obvarovali pred škodljivim prahom. V mestih napredka in smotrenega vodstva mestne uprave najdemo velike, lepo urejene parke, kjer se meščanom nudi oddih na svežem zraku, oziroma daje priložnost mladini, posebno otrokom, da nemoteno uživajo igrišča v prosti naravi v nalašč zato prirejenem prostoru, posutem z drobnim peskom in obdan s klopami za počitek varuhinjam.

Nič manj niso važne naprave za razsvetljavo mesta v temnih zimskih dneh in ponoči sploh. Tudi hitro odvažanje in dovažanje prebivalcev iz enega dela mesta v drugega po primerno nizki cenji je zelo važen faktor pri razvoju večjih mest.

V delokrog javne higijene pa spada še nešteto naprav, kakor moderne klavnice, hladilnice, tržnice, javna stranišča, komisijonelna kontrola javnih lokalov in prenočišč itd.

Kakor je iz spisa razvidno, imamo v zadnjih 50. letih zaznamovati velik napredek na polju stavbene in javne higijene. Žal, da se te pridobitve, ki so za zdrav razvoj človeštva tako velike važnosti niso do danes še povsodi udomačile in preteklo bo še mnogo časa, ko bo v sleherni vaši vpeljan vodovod, kanalizacija in vsa druga najnujnejša sredstva, ki jih zahteva higijena. Posebno še bi bilo želeli, da se v naših trgih in vaseh prične z večjo vneto zasledovati in po danih zmoglostih tudi vpeljati moderne naprave ter se že enkrat otresti konservativnega naziranja v zdravstvu.

Gospodarsko zborovanje v Skoplju.

Od časa do časa se zbirajo zastopniki gospodarskih organizacij, industrijelci, obrtniki, trgovci in sploh pridobitveni krogi na posvetovanja, kjer ustvarjajo nove smernice za nadaljni razvoj narodnega gospodarstva.

Na zadnji taki gospodarski konferenci, ki se je vršila koncem januarja letošnjega leta, se je sprejel predlog slovenskega delegata g. dr. Windischerja, da se za prihodnjo gospodarsko konferenco izbere staroslavno carsko mesto Skoplje, središče južne Srbije. Priprave za to zborovanje se je poverilo trgovski zbornici v Skoplju, ki je poverjeno ji delo vzorno izpeljala. Kongres, ki se je vršil od 10. do 12. maja, je nad vse pričakovanje dobro uspel. Ob tej priliki ne moremo prezreti veselega dejstva, da se je od strani slovenskih gospodarskih organizacij pravilno pojmovala važnost konference v Skoplju in se taiste v častnem številu udeležila. Ni je večje slovenske gospodarske organizacije, ki bi ne bila zastopana na zborovanju v Skoplju. Med zastopniki oficijelnih organizacij iz Slovenije je bil g. predsednik trgovske in obrtne zbornice, g. Knež, in nje podpredsednik, g. Ogrin navzoč, nadalje zastopnik zveze industrijalcev, zveze trgovskih gremijev, Jugoslovanske Obrtne zveze, Zveze obrtnih zadrug in drugih manjših lokalnih organizacij iz Ljubljane, Celja, Maribora in Ptuja.

Obrtni dan!

Vabilo na

REDNI OBČNI ZBOR

Jugoslovanske obrtne zveze

ki se vrši v nedeljo, dne 15. junija t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma v Ljubljani, Komenskega ul. 12 s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdravni govor načelnika.
 2. Poročilo narodnega poslanca Škulja.
 3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
 4. Poročilo odbora.
 5. Sprememba pravil.
 6. Proračun za l. 1924.
 7. Volitev odbora.
 8. Slučajnosti.
- Ogled „Strojnih tovarn in livarn“ ob 10. uri dopoldne. Zbirališče pred tovarno na Dunajski cesti. — Skupno kosilo ob 1. uri na vrtu Rokodelskega doma. — Občni zbor ob 2. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma. — Obrtna veselica ob 5. uri popoldne na vrtu in v vseh prostorih Rokodelskega doma. — Natančnejši spored obrtne veselice se objavi posebej. — Odborniki posameznih O. Z. so delegatje za občni zbor. —

Pridite gotovo vsi!

Zborovanje je otvoril g. predsednik trgovske in obrtne zbornice v Skopju, g. Toma M. Popović, ki je vse udeležence prisrčno pozdravil in se predvsem zahvalil daljnim udeležencem za tako obilen posej. V svojem nagovoru se je predvsem obrnil na zastopnike vlade g. finančnega ministra, Stojadinovića in Krizmana, ministra trgovine in industrije ter jih vnaprej prosil, da storita vse, kar je v njihovem območju, da se vlada bolj zavzame za interese gospodarskih krogov, kot dosedaj. Takoj po pozdravnem nagovoru se je pričelo s podrobnim delom. Osnovale so se posamezne sekcije, ki so vzele v pretres najaktualnejše gospodarske zadeve. Slovenski delegatje so se porazdelili največ v sekcijo za ureditev finančne strani našega gospodarstva in pa v sekcijo, pri kateri so obravnavali jadranske tarife in promet sploh, s posebno pozornostjo na izvoz lesa in živine iz Slovenije.

Po dvodnevem zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri so izrazili gospodarski krogi svoje želje in zahteve. Resolucija obsega 45 točk.

Najvažnejše točke so: odstranitev tehničnih in formalnih težkoč pri dobavi deviz in valut; ustanovitev borze v Skopju in v Ljubljani, oziroma popolnitev ljubljanske; sklenje naj se trgovske pogodbe; obrti in industriji naj se dajo potrebni krediti; prometni minister naj skliče tarfni odbor, ki naj uredi tarfne razmere; ravno tako naj se uredijo tudi odnosi z vicinarnimi železnicami; zgradi naj se železniška zveza Skopja z Metohijo in preko Mitrovice z Bosno; znižajo naj se tarife na progi Gjevgjelija-Solun, iz katerega naj se vpeljejo pomorske linije z Adrijom; tuja kabotaža v naših vodah naj se prepove. Odpravijo naj se izvozne carine in olajša železniški promet, kakor tudi naj se vpeljejo direktne železniške vozarine. Poskrbi naj se za poljedelstvo, živinorejo in svilorejo. Obenem zahteva, naj se gradi železniška zveza Knin-Zader. Poleg tega naj vse trgovske zbornice pregledajo načrt belgrajske zbornice o gospodarskem svetu. Treba je tudi revidirati zakon o prisilni poravnavi.

Kakšen uspeh bo imela ta resolucija pri vladi, še ni gotovo.

Pričakovati pa je od te sedanje Pašičeve vlade zelo malo, ker nas že skušnja uči od zadnjega zagrebskega kongresa, od katerih sklepov se je dosedaj izvedla šele samo ena točka. V nadi, da se v Beogradu vendar enkrat razčistijo razmere, pričakujemo najlepših sadov od skopeljskega zborovanja.

Davčne knjižice.

Kakor znano, ne pošiljajo davčna oblastva za davke več plačilnih nalogov, kvečjemu samo za pridobnino (patent), za rentnino in za dohodnino onim osebam, ki imajo ta davek prvokrat plačati. Zadrage in podobna podjetja dobivajo plačilne naloge izjemoma tudi še za pridobnino, ako se jim pripiše.

Drugače pa davčni zavezanci prav nič ne izvedo, koliko imajo davka plačati; pogledati imajo sami vselej prepisne sezname, kadar pridejo na županstvo in si vsak davek zapomniti. Ker je pa na davke naloženih še polno pribitkov in doklad, je pa tudi na ta način izključeno, da bi prišel kdo do čistega in da bi si mogel sam izračunati, koliko ima plačati. Davčni predpisi so sedaj tako zamotani, da se v vsem tam spoznajo samo davčni uradniki sami in tudi ti samo za svoj okraj, ker so doklade povsod drugačne.

Da se odpomore v tej zadevi kolikor toliko, je vpeljala finančna uprava davčne knjižice. V te davčne knjižice se ne vpisujeta samo zemljiški in hišni davek, kakor je bilo to v prejšnjih letih, temveč se vpišejo vanjo prav vsi davki, kar jih kdo plačuje.

Na prvi strani knjižice je povedano, katere davke ima kdo plačati in s katerimi skupnimi zneski, na drugi strani se vpisujejo pa plačila.

Če se komu na davku vsled priziva kaj zniža, se odpisani znesek vpiše kar na drugo stran med plačila, to je tako, kakor če bi bil on tisti znesek v gotovini plačal.

Knjižica stane 1 Din.; poleg tega se mora plačati še vsako leto kolek za 2 Din., ki se prilepi na knjižico.

Da bo imel vsak, ki ima plačevati več vrst davkov (n. pr. zemljiški davek, hišni davek, pridobnino, dohodnino itd.) pregled o tem, kaj ima plačati in koliko je že plačal, koliko pa še dolguje, naj gre ob prvi priliki k davčnemu uradu in naj prosil, da se mu napravi knjižica. Prosi naj, da se mu vpišeta vanjo tudi predpis in plačilo iz l. 1923. Za l. 1924 se bodo predpisali davki namreč šele sredi leta ali pa šele proti koncu leta, davčni urad pa jih mora terjati provizorično, dokler ni znan predpis l. 1924, kar po prejšnjem predpisu.

Pri vsakem plačilu je prinesiti knjižico seveda seboj; če se pa plača po položnici, se predloži knjižica o kaki drugi priliki, kadar ni v uradu veliko ljudi in se prosi osebno, da vpiše vanjo davčni urad vse med tem došle predpise, plačila in odpise.

Davke je plačevati vsaj četrtletno in sicer do 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. novembra, vselej četrti del celoletnega zneska. Kdor bo imel knjižico, si bo vsaj približno vselej sam izračunal, koliko in kdaj ima plačati, da ne dobi opomina (opominske položnice) in da se tako ogne eksekucijskih stroškov.

Davčni uradi bi imeli pošiljati prvi mesec vsakega četrtletja — če smo prav informirani — sicer opozorilne položnice, za katere se računi samo 10 par. Navadno jih davčni uradi tudi pošiljajo. Če se plača zaostanek potem takoj, se ne zaračuni potem nikakih eksekucijskih stroškov; drugače pa pošlje davčni urad kmalu potem novo, opominsko položnico, za katero je pa plačati takoj 4 Din. od vsakih 100 Din. na eksekucijskih stroških, zamudne obresti pa še posebej.

Če dobi kdo torej položnico, je treba davek precej plačati ali pa vložiti prošnjo za odlog. Prošnjo je kolkovati samo s 5 Din. Za rešitev ni priložiti nobenega posebnega kolka. Ta prošnja se lahko vloži pri davčnem uradu, kar je še najboljše. Lahko se pa vloži tudi pri davčnem okrajnem oblastvu (v Ljubljani pri davčni administraciji). V prošnji je navesti vzroke, zakaj ne more plačati prosilec davkov in pa do kdaj bi imel rad plačilni odlog.

Če davčno oblastvo tako prošnjo zavrne, pa so razmere res uvaževanja vredne in se gre za večji znesek, naj naredi prosilec potem novo prošnjo na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani. Tudi to prošnjo je kolkovati samo s 5 Din. V prošnji je razmere seveda še natančno pojasniti, zlasti vzroke, zakaj prosilec ne more plačati.

Obrazec za prošnjo.

I.

Kolek za
5 Din.

Davčnemu uradu

v Radovljici.

Podpisani ima plačati davka približno 2000 Din. Bil je pa to zimo več tednov hudo bolan. Zdravniški stroški in nekoliko boljša oskrba so mu pobrali prav ves zaslužek, tako, da ne more plačati takoj vsega dolga.

Da ne bo imel nepotrebnih stroškov, prosi vljudo, da se eksekucija odloži in dovoli, da plača zaostanek v 4 mesečnih obrokih, po 500 Din.

N. N.

krojač na Bledu št. 6.

Bled, dne 1924.

II.

Kolek za
5 Din.

Davčnemu uradu

v Kamniku.

Dobil sem položnico, da bi plačal 1604 Din. Lanj mi je toča pridelke zelo poškodovala, tako da prav malo pridelal. Razen tega mi je hranilnica povišala obresti; zaslužek pri obrtu je pa letos prav malenkosten, ker nihče nič ne zida.

Prosim, da bi se mi podaljšal plačilni rok do 1. julija t. l., do takas pa eksekucija odloži.

N. N.

zidar v Mengšu št. 14.

Mengeš, dne 1924.

Ivan Ogrin:

Nekaj misli o socializmu.

Tudi Slovenci nismo zadnji izmed narodov, ki se pe-
čajo s socialnimi vprašanji, posebno še v povojnem času. Ta
problem obravnava posebno naša mlajša inteligenca, pred-
vsem teoretično, ker za praktično udejstvovanje še ni zadosti
izšolana. Popolnoma prav je to, da se tako važne probleme
za napredek človeštva temeljito proučujejo in nadaljuje ve-
likopotezni načrt, katerega je zasnoval naš največji sociolog,
ki je deloval teoretično in praktično, naš rajni dr. Krek.

Pri današnji struji, ki se bolj intenzivno peča s krščen-
skih socializmom, opažamo veliko premalo praktičnega duha
in zdi se nam, da napačno tolmačijo nauk o pomoči bližnjega.
Če hoče človek komu drugemu kaj dati, mora dotično tudi
posedovati. Lastnina pa se lahko pridobi ali z napornim vztraj-
nim delom, oziroma se komu tretjemu, ki ima morda navi-
dežno za lastno osebo preveč, naravnost odvzame. Zdi se
nam, da ravno v tej točki, ko se govori o premoženjskih raz-
merah posameznega, naši mladi, neizkušeni sociologi grešijo
v tem, da vedno povdarjajo misel o drugem načinu pridobi-
vanja dobrin za splošni blagor in niti najmanj ne govorijo o
težkem delu, o dolžnostih do dela in nič ne razpravljajo o
načinu, kako dvigniti veselje do dela.

Da popolne enakosti na svetu nikdar ne bo, pa naj se
svet še tako modernizira in socializira, o tem mislim, da je
vsak inteligent pri socialni struji osebno gotovo prepričan.
Dobrine, ki jih uživa drug, bodisi, da si jih je pridobil sam
s svojim delom ali podedoval sad dela svojih staršev ali so-
rodnikov, je po božjih zapovedih prav, da se prenašajo tudi
na drugega, ki ni tega deležen, posebno še, če je imel drug
zasluge za pridobitev premoženja prvega. Seveda je pa tu
potreba gotove meje in reda, ker drugače se lahko zgodi, da
kmalu ni kaj vzeti, koder nič ni.

Če pomislimo na našo mlado državo, ki je obdana od
več ali manj konsolidiranih trgovskih držav z močnim ka-
pitalističnim uredom, potem nam ne bo težko priti do za-
ključka, da mi toliko časa dokler v močnejših državah velja
stari red, ne moremo niti misliti na kake večje socialne re-
forme, ako nečemo sami ugonobiti takoj ob pričetku mlado
industrijo in veletrgovino. Pri nas se še ne more veliko go-
voriti o delavskem proletariatu in o velekapitalističnih druž-
bah, izvzemši nekaj večjih družb, ki so pa po večini v tujče-
vih rokah, imamo samo srednja, a največ majhna podjetja.
Da pa vendar pridejo naši sociologi na svoj račun, smatrajo
že vsakega manjšega ali srednjega obrtnika in trgovca za
kapitalista.

Industrija in obrt sta pravi steber vsake države in nje-
nega blagostanja ali revščine, zato je naša sveta dolžnost, da
mladi industriji in trgovini pomoremo na noge in ji ustvarimo
trdna tla. S tem delom ne bomo ustvarili kapitalizma, ampak
bomo samo ublažili socialno zlo, ker bo vendar zmožna in-
dustrija konkurirati tujim izdelkom ter vsled tega zmožna
zaposeliti domače delavstvo in ga tudi primerno plačati. Le
poglejmo sedanji gospodarski položaj v naši državi. Danes
vse gospodarstvo, obrt in industrija, še to malo, kar imamo,
stoji ali obratuje v omejenem obsegu. Brezdelje se kaže pov-
sod. V tem kritičnem času pa moramo gledati, kako tuji iz-
delki polnijo naše trgovske trge vsled nižje produkcijske ce-
ne kot domači izdelek. Kaj nam v takem slučaju koristijo vse
mogoče socialne pridobitve, če pa ni dane podlage za zapo-
slitev delavstva in z delom ustvariti pravi kapital, ki ga po-
trebuje industrija in obrt za nadaljni razvoj. Končno z ža-
lostjo opažamo, da se naša mladina izobražuje enostransko in
gotovo ne bo rodilo dobrih sadov, če se obrtniški sinovi od-
tegujejo trgovskemu svetu.

Zapisnik

1. seje obrtnega sosveta pri Uradu za pospeševanje obrti v
Ljubljani, z dne 25. aprila 1924.

Navzoči: Dvorni svetnik dr. Marn, ravnatelj inž. G.
Gulič, dr. Pless, zastopnik trgovske in obrtniške zbornice En-
gelbert Franchetti, inž. Viktor Turnšek, Franc Ravnikar, Ivan
Košak, inž. Dožmanjko, Joka Zadravec, Jakob Volk in Kravos.
Brzjavno se je oprostil g. Ogrič iz Novega mesta.

Dvorni svetnik dr. Marn otvori prvo sejo provizorične-
ga obrtnega sosveta, Omenja, da je imenoval v obrtni svet
sledenče gospode: E. Franchetti-ja, J. Zadraveca, Fr. Ravnikar-
ja, I. Košak-a, inž. V. Turnška, F. Ogrič-a, I. Gumzej-a, I.
Rebek-a, J. Volk-a, dr. I. Pless-a, dr. R. Marn-a, dr. Fr. Ra-
tej-a, inž. L. Novak-a, inž. G. Gulič-a, I. Založnik-a, ter za-
stopnika inspekcije rada v Ljubljani in Mariboru.

Sedanji pravilnik je smatrati samo za začasen, dokler
ne izda minister za trgovino in industrijo poseben pravilnik,
ki ga predvideva čl. 7 zakona o ustanovitvi in organizaciji
državnega zavoda za pospeševanje industrije in obrtnišstva v
Beogradu in po oblastih od 15. aprila 1922.

Nato se preide k konstituiranju odbora. G. dr. Marn je
mnenja, naj bi se imenovalo za predsednika obrtnika.

Ing. V. Turnšek predlaga za predsednika g. Eng. Fran-
chettija. Predlog je bil soglasno sprejet.

Izvoljeni predsednik g. Franchetti predlaga za podpred-
sednika g. Zadraveca iz Središča. G. Zadravec je sicer mnenja,
da bi bil izvoljen za podpredsednika obrtnih iz Celja ali Ma-
ribora. Na prigovarjanje vseh navzočih članov sprejme g.
Zadravec podpredsedniško mesto.

Nato zaprosi g. dvorni svetnik dr. Marn g. Franchetti-ja,
da bi mu za danes prepustil vodstvo seje. Ponovno omenja,
da je pravilnik obrtnega sosveta začasen ter da naj urad iz-
dela do prihodnje seje obsežnejši pravilnik. Nato poda besed-
do glavnemu referentu g. ravnatelju inž. G. Gulič-u.

G. ravnatelj poroča sledeče:

»Kar se tiče delovanja urada, v kolikor je bilo mogoče
vsled velikega pomanjkanja kredita, je omenjati sledeče:

Tečaji v l. 1923.

Tečaji v l. 1923.		Obiskovalci		
		mojstri	pomočniki	skupaj
2	damska prikojevalna v Ljubljani	13	39	52
1	črevljarski v Ljubljani	—	12	12
1	" v Mariboru	8	31	39
1	" v Brežicah	14	5	19
1	" v Trbovljah	11	13	24
1	" v Celju	15	18	33
1	" v Šoštanju	10	17	27
2	damska prikojevalna v Šoštanju	8	30	39
1	moški prikojevalni v Šoštanju	9	10	19
1	" v Ljubljani	4	23	27
1	knjigovodski v Ljubljani	10	43	53
13	Skupaj	102	241	343

Za tečaje, izlozbe in predavanja smo prejeli za celo leto
1923 Din. 5.000.— kredita, iz katerega smo krili samo stroške
za knjigovodski tečaj v Ljubljani, ker nimamo stalne učne
moči na razpolago, nadalje stroške za kurjavo, razsvetljavo
in snaženje na srednji tehniški šoli ter dvorazredni trgovski
šoli, tako da nam za prireditev tečajev (knjigovodskih, mi-
zarskih itd.) ni preostalo nikak znesek ter smo seveda morali
omejiti prireditev tečajev na najnujnejše potrebe.

Sedaj imamo eno prošnjo črevljarske zadruge v Radov-
ljici za prireditev črevljarskega tečaja na Ješenih, nadalje
prošnjo obrtne zadruge v Mariboru in v Ljubljani. Potovalni
učitelj Majec je bil reducirán, nastavitve učne moči za po-
samezne tečaje pride predraga in ne moremo vseh stroškov
zaračunati udeležencem, ki so po večini revnega stanu. V
Ljubljani se vrši sedaj črevljarski prirojevalni tečaj pod vo-
dsvom g. Steinmann-a.

Krojaški prirojevalni tečaj se vrši sedaj v Ljubljani in
imamo še toliko prijav za dva moška in dva damska priro-

jevalna tečaja v Ljubljani, kakor tudi za en moški in en damski tečaj v Mariboru, kjer bomo iste priredili takoj po zaključku sedanjega tečaja v Ljubljani. Prijavljen je tudi krojaški tečaj za Škofjo Loko.

Kot primeru, kako minimalni so naši krediti, naj omenim, da je imel zavod za pospeševanje obrti v Linzu l. 1911 letnih dohodkov 46.000 tl. Kr., to je skoraj 3.000.000 Kr. Od teh znaša postavka ministerstva za javna dela 10.000 zlatih Kr., od dežele 10.000 zl. Kr., od magistrata Linz 4.000 zlatih Kr., od zgornjeavstrijske trgovsko-obrtnice 3.000 zlatih Kr. itd.

Za kurze brez štipendij, potovalnih in drugih stroškov, se je izdalo približno 10.000 zlatih Kr., za leto 1912 pa je bilo v isto svrhu predvideno 15.000 zlatih Kr.

Priredilo se je pa 12 strokovnih kurzov, in 7 knjigovodskih, katerih se je udeležilo vsega skupaj 410 udeležencev. Mi smo imeli 13 tečajev in 343 udeležencev. Ako računamo, koliko kredita (v zlati valuti) je odpadlo na udeleženca, dobimo za predvojnega udeleženca v Linzu skoraj 25 zlatih Kr., za našega udeleženca pa približno 90 zlatih vinarjev, to je 3 1/2 % gornje vsote. Razlika je seveda v resnici še veliko večja, ker smo morali od te vsote še honorar za profesorja edinega knjigovodskega tečaja plačati, ki je znašal Din. 1700.— tako, da se gornja vsota zmanjša na Din. 3.300.—. Še veliko višje so bile dotacije drugod, n. pr. v Brnu, Grazu, Dunaju in Pragi.

Za pisarniške in manipulativne stroške smo istotako imeli le Din. 5.000.—, kateri znesek naj bi zadostoval za kurjavo, razsvetljavo, naročnino obrtnih listov, revij in knjig ter za vse druge pisarniške potrebščine. Iz tega zneska smo plačali samo za časopise, t. j. Uradni list, Službene Novine, Jugoslovanski Lloyd, Obrtni vestnik, Jugoslovanski obrtnik, Trgovski list in več nemških strokovnih listov

znesek	Din. 1.860.—
za drva	„ 1.346:50
obrtne in tehnične knjige	„ 781.—
razsvetljavo	„ 350.—
znamke	„ 250.—
telefon	„ 412:50
	Din. 5.000.—

Za premog, papir, tiskovine in vse druge pisarniške potrebščine nam ni preostala niti najmanjši znesek.

V knjižnico smo torej investirali 781 Din., t. j. približno 52 zl. Kr. Samoumevno je na ta način izpopolnitev strokovne knjižnice nemogoča.

Za stanarino nam je bil dovoljen kredit Din. 2.500.—. Celoletna stanarina pa znaša Din. 16.368.—. Pomagati smo si morali na ta način, da smo oddali v podnajem dve sobi.

Za potnine je bil določen znesek Din. 5.000.—. Krili smo potne stroške za keramičnega učitelja pri njegovi in njegovega otroka preselitvi, nadalje za udeležbo na občnih zborih zadrug in potovalnim učiteljem povračilo potnih stroškov ter dijet samo za en dan, akoravno je vsak tečaj trajal najmanj šest tednov in so imeli potovalni učitelji ogromno škodo, ker so imeli na dve strani izdatke. Radi dijet potovalnim učiteljem za vodstvo tečajev izven Ljubljane se bo moralo nekaj ukreniti, sicer le-ti ne bodo več voljni voditi tečajev izven Ljubljane.

Za izložbe in predavanja nam itak ni preostala nikak znesek.

Za tečaje, izložbe, pisarniške potrebščine, knjižnico, stanarino, kurjavo in potnine (z eno besedo za vse stroške, izvzemši plač stalnega osebja) smo prejeli l. 1923 v zlati valuti nekaj več kot K 1.000.—. Za l. 1924 smo zaprosili za 160.000 Din., za leto 1924 pa za 78.000 Din., od katere vsote smo dobili le slabo četrtino. Žalibog je velika nevarnost, da se nam zgodi letos isto, kar se nam je zgodilo leta 1923.

Da krijemo vse stroške, ki nam narastejo s prireditvami tečajev, moramo od udeležencev zahtevati nekaj pribitek k potrebščinam, ki se rabijo v tečajih, akoravno je namen urada, da bi vse tečaje popolnoma brezplačno prirejal, kakor tudi predpisuje čl. 5 zakona o ustanovitvi in organizaciji držav-

nega zavoda za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu in po oblastih.

Kar se tiče obrtno-produktivnih zadrug, ki so bile ustanovljene od urada za pospeševanje obrti, je dobil urad vrnjena vsa posojila, ki so jih imele zadruge za odplačati v 10-letnih obrokih tako, da je prešla uradova lastninska pravica na strojih popolnoma na zadruge. Vse te zadruge, kakor sodarska v Češnjici, produktivna zadruga mizarjskih mojstrov v Mariboru, slamnikarska in klobničarska zadruga v Mengšu, prva žrebljarska in železobitna zadruga v Kropi, črevljarska zadruga v Ljubnem na Štajerskem in črevljarska zadruga v Žireh, sitarska in žimarska zadruga v Stražišču danes jako dobro delujejo in so še vedno v stalni zvezi z uradom. Na novo je bila ustanovljena mizarjska zadruga v Celju, ki je prevzela s posredovanjem urada vse stroje, ki jih je dal urad za pospeševanje obrti na Dunaju na razpolago mestu Celje, predvsem za pospeševanje tamošnjega nemškega obrtništva. Zelo intenzivno sodeluje urad pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, ki je dobila s pomočjo urada od predsedstva deželne vlade brezobrestno posojilo v znesku Din. 50.000.— (od Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo). Zadrugam, ki je pod stalno kontrolo urada, zelo lepo napreduje ter si je pridobila tudi dobre zveze v inozemstvu, kakor z Angleško, Francosko, Holandsko, Dansko, Avstrijo, Nemčijo in Belgijo, kjer se je udeležila od 1. do 16. aprila 1924 tudi mednarodne razstave v Brüsselu. Poznana je tudi po vseh pokrajinah naše države.

Edino izmed nerešenih vprašanj, ki je že dolgo časa odprto, je postavitev lončarske peč v Mlaki pri Komendi. Cela akcija obstoja že iz predvojnega časa. Glina, kremenčev pesek sta bila že preizkušena od kemičnega urada na Dunaju, načrt in proračun načrtov so bili istotako odobreni. Poleg tega se je udeležilo od lončarske zadruge v Komendi 8 članov keramičnega tečaja v Ljubljani. Manjka samo kredita. Urad se je že s tuuradnim dopisom št. 311/399-1, z dne 18. junija 1920 obrnil na ministerstvo trgovine in industrije v Beogradu, predložil tudi vse načrte, a ni dosegel do danes nobenega finančnega uspeha, niti načrtov nazaj. Pač pa je za največjo silo opremljena keramična delavnica našega keramičnega oddelka, da si zamorejo naši priprosti lončarji zadobiti vsaj najnujnejše izpopolnenje v svojem znanju. O delavnici se lahko reče, da je danes industrializirana, na novo nabavljene stroje goni elektromotor. V kratkem se bo zgradila tudi peč za visoke temperature. Keramični oddelek se je udeležil letošnji Božič razstave prijateljev umetnosti Cvijeta Zuzovič v Beogradu, ki se pa ni obnesla radi slabe organizacije v Beogradu. Pri izvrševanju modelov se ozira urad predvsem na naše umetnike. Tako je napravil več modelov kipar Lojze Dolinar, skušalo se bo zainteresirati še ostale slovenske kiparje.

Puškarna v Kranju, ki je prejela iz sredstev Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo brezobrestno posojilo v znesku Din. 125.000.—, ki se ima amortizirati v 25 letnih obrokih po 5000 Din. je tudi pod kontrolo urada. Urad je dosegel, da se ima, kakor hitro bo poplačano to brezobrestno posojilo, ves čisti dobiček, ki odgovarja osnovni glavnici Din. 125.000.—, porazdeliti med puškarje, zaposlene v tovarni in sicer po predlogu urada.

Za pletarje vzdržuje urad v Kozljici (na Pasjem brodu) vzoren vrbov nasad, ki ga nadzoruje strokovno učitelj srednje tehniške šole, g. J. Baran. Žalibog se mnogo vrb pokrade. Ker pa namerava mesto zasaditi vrbe na istem kompleksu je veliko upanja, da se bo potem vsled večjega nadzorstva manj kradlo.

Kvarno upliva na delovanje urada redukcija njegovega osebja. V zadnjem času je bil reducirán razen oficijantnje gđc. Zinke Kregar-jeve, ki je bila po osemletni službi odpuščena s tromeščno odpravnino, tudi strokovni učitelj za črevljarstvo Karol Majce, tako da se mora urad sedaj posluževati privatne moči in sicer g. Josipa Steinmann-a, ki vodi momentano tečaj na tukajšnji dvorazredni trgovski šoli. Ker so tečaji, ki jih vodijo privatniki za urad, mnogo dražji, bo treba

misli na nastavitve posebnega učitelja za črevljarstvo. Učitelja za krojaštvo in za keramiko gg. Alojzij Knafeč in Fr. Beran sta bila sicer tudi reducirana, a sta že ponovno nastaviteljna po zaslugi g. dvorn. svetnika dr. Marna-a, ki se je osebno zavzel za zopetno nastavitve. G. Beran je nastavljen za enkrat kot pogodbeni uradnik-dnevnikar, ter bo potrebno izposlovati njegovo stalno namestitve. G. Knafeč je sicer imenovan za stalnega strokovnega učitelja, a ni zadovoljen, da je prišel v skupino zvaničnikov, ker je do sedaj dobival kot provizoričen učitelj plačo X. čin. razreda. Proti temu imenovanju se bo pritožil na državni svet ter se bo v svoji pritožbi skliceval predvsem na čl. 8 zakona o civilnih uradnikih, ki omenja, da se zamore po zaslišanju strokovnega sveta zvaničnika s prirojeno sposobnostjo in izvestno veščino, pridobljeno s strokovno vadbo, pomakniti v uradniško kategorijo. Ker sem že pri prirejanju tečajev omenjam, da bi bilo potrebno zelo paziti, komu se dovoli poleg urada, privatno prirejanje tečajev. Ne samo, da so ti tečaji za udeležence mnogo dražji, se na ta način tudi pospešuje vpeljevanje raznih krojev, od katerih mogoče niso vsi priporočljivi.

V posebni skrbj je urad tudi radi zakona o taksah in pristojbinah, oziroma njegovega pravilnika, radi kolkovanja vlog. Urad ima nalogo najrevnejšim obrtnikom, ki si sami ne znajo pomagati, iti na roko, po zakonu pa naj bi za vsako vlogo plačevali še kolkovino.

Da si sedanji strokovni učitelji spopolnijo svoje znanje in ostanejo na višku svoje izobrazbe, jim bo moral urad omogočiti obisk kakšnega inozemskega tečaja ter poskrbeti za primerno podporo.

Predsednik, dvorni svetnik dr. Marn da poročilo v razgovor ter vpraša, če želi kdo besede.

G. Franchetti: Kakor je iz poročila razvidno, stoji urad finančno zelo slabo, zato naproša g. dvornega svetnika, da posreduje v Beogradu za odobritev proračuna, ker je drugače uradovo delovanje onemogočeno. Za slučaj, da se ne bi dalo uradu kredita je mnenja, da bi bilo najbolje urad likvidirati ter ga priklopiti trgovski in obrtniški zbornici.

G. Zdravec priporoča, da bi se zastopniki-obrtniki oglašili ob priliki izleta v Skoplje, pri trgovinskem ministru g. Krizmanu glede odobritve kredita. K proračunu naj bi prispevala tudi trgovska in obrtniška zbornica. V nasprotnem slučaju je tudi on mnenja, da naj se urad likvidira.

Dr. Pless priporoča, da se zainteresira za odobritev proračuna tudi vse naše poslance. Tozadevne vloge naj napravi obrtni svet, oziroma trgovska zbornica.

Ing. G. Gulič omenja, naj bi se obrnilo za prispevke tudi na naša večja mesta.

G. Zdravec priporoča, da se napravijo tozadevne vloge na naše banke.

Med drugimi se je poročalo, da stavi ministerstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani v proračun vedno primerne vsote, ki jih pa črta že naše ministerstvo, nato pa še komisija poslancev in finančno ministerstvo, tako da je prizadevanje radi odobritve primerne proračuna vedno zaman. Pri tem so vsi uradi enako prizadeti. Upajmo, da se razmere izboljšajo in da bo šel sedanji trgovski minister bolj na roko. Pri ministerstvu za trgovino in industrijo obstoja centralni kredit za povzdigo obrti v znesku Din. 2.000.000.—, od katerih pa mi ne vidimo nič. Omenjalo se je, da je treba glede podpor za urad na trgovsko zbornico pravočasno obrniti ter prošnji priložiti izčrpano poročilo o uradovem delovanju. Na privatnike naj se vedno obrača obrtni svet in tudi podpisuje. Priključitev k trgovski in obrtniški zbornici je nemogoča radi ustanovitve državnega zavoda za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu in po oblastih. Nato se je razvila debata, na kak način naj se krijejo zanje potni stroški.

Nato vpraša g. Kravos, kako je z ustanovitvijo državne obrtne banke ter želi gotovega vpliva na banke potom obrtnega sosveta.

G. dr. Pless obširno pojasni, v kakšnem stanju je danes zakon glede ustanovitve državne obrtne banke, da je bil zakon prehitro sestavljen ter prikrojen predvsem za srbijanske

obrtnike. Sedanji minister dr. Krizman je zakon zistiral. Ministru so bili predloženi predlogi trgovske in obrtniške zbornice, med njimi tudi obširen predlog g. Zdravca, po katerem naj bi se zadovoljilo tudi Slovence in Hrvate.

G. Zdravec se nato informira, kako je s fondom za pospeševanje obrti iz dohodkov državne razredne loterije.

Pojasni se, da fond ekzistira, da prihaja iz Slovenije tudi mnogo prošelj, uspeha pa do danes ni bilo nobenega, kljub temu, da je bil že enkrat odobren za Slovenijo znesek Din. 50.000.—.

G. Franchetti se zahvali g. dvornemu svetniku dr. Marnu za ves njegov trud, ki ga je imel z oživetjenjem obrtnega sosveta, nakar g. dvorni svetnik dr. Marni zaključi prvo sejo.

Ljubljana, dne 25. aprila 1924.

Davčne zadeve.

Pobiranje zvišanih občinskih trošarinskih naklad v Ljubljani. Na podstavi § 81. občinskega reda za mesto Ljubljana in v zvezi s členom 2. zakona o občni upravi se dovoljuje sporazumno z delegacijo ministristva financ v Ljubljani, da sme pobirati mestna občina ljubljanska v kritje občinskih potrebščin z veljavnostjo od dne, ko se razglasi ta naredba v Uradnem listu, do konca koledarskega leta 1924 naslednje zvišane občinske trošarinske naklade:

1.) Na rum itd. (post. 1. tarife k naredbi pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 30. decembra 1922., Ur. l. št. 25 iz l. 1923), po 15 Din. od litra;

2.) na špirit in žganje (post. 2. omenjene tarife), po 15 Din. za hektolitersko stopinjo (za liter alkohola);

3.) na vino v steklenicah (post. 4. omenjene tarife), po 10 Din. od vsake steklenice in

4.) na pivo (post. 7. omenjene tarife), po 0.25 Din. od litra.

Prost občinske trošarinske naklade je oni špirit, ki se prejema z dovolitvijo generalne direkcije posrednih davkov v znanstvene namene brez plačila državne trošarine, in poleg tega oni špirit, ki se dovoljuje v znanstvene in zdravilne namene inspektorju ministristva za narodno zdravje v Ljubljani, ne glede na to, ali je državna trošarina od njega plačana ali ne. Letno množino tega špirta ugotovi mestni magistrat v Ljubljani sporazumno z velikim županom in inspektorjem ministristva za narodno zdravje v Ljubljani.

Koliko davka plačuje Ljubljana. Za l. 1923 je bilo samo ljubljanačanom predpisane davka okrog 81.500.000 Din. Od tega ni danes še plačanih nad 25 milijonov Din. To pomeni, da je davčni vijak tako silen, da je moralo veliko ljubljanačnov, predvsem malih obrtnikov in trgovcev prositi, da smejo svoje davke plačati v mesečnih obrokih, ker ne smorejo silnih davčnih bremen. Zato tak zastanek.

Kdo je dolžan plačati trošarinsko takso za drugo polletje 1923? Trošarinsko takso za drugo polletje 1923, so dolžni plačati glasom razpisa generalne direkcije posrednih davkov z dne 5. marca 1924 št. 11.387 le oni točilci, ki so pred 15. novembrom 1923 pričeli točiti pijače, toda brez zakonske pravice, to je, ne da bi si bili pridobili dovolitev za točenje po predpisih, veljavnih do 15. novembra 1923. — Oni točilci, ki so takso za drugo polletje že plačali, pa so imeli svoje obrtne pravice v redu, naj v roku 90 dni, od dneva plačila računši, prosijo za povračilo plačanega zneska. — S tem je avtoritativno pojasnjen odstavek 19., člena 13., pravilnika v zmislu svoječasne prošnje Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo, da se opusti naknadno pobiranje trošarinske takse za drugo polletje 1923 v vseh primerih, v katerih so si posamezna podjetja pridobila pravico za točenje pijač po zakonski poti na podlagi obrtnega reda.

Taksa za punciranje zlata in srebra. S 1. majem je stopila v veljavo nova tarifa o plačanju takse za preiskanje čistot in za punciranje zlatih in srebrnih izdelkov. Taksa je sledeča (za 1 kg v dinarjih): za zlate šipke 80, za srebrne šipke 40, za izdelane pozlačene srebrne žice 150, za izdelane nepozlačene srebrne žice 120, za izdelane zlate predmete 1000, za

izdelane srebrne predmete 120. Ta taksa se bo porazdeljevala od grama do grama. Vsak začet gram se smatra za cel gram. Takso je plačati samo za ono količino izdelka, ki se opremi s puncem (žigom.) Takse za preiskavo čistote pa ni treba plačati za one predmete, o katerih se pri pregledu ugotovi, da ne odgovarjajo predpisom (da nimajo predpisane čistote) in ki se jih radi tega zavrne ali uniči. Taksa se torej predpiše za vso množino predloženega materiala in ne za vsak predmet posebej. Zlati predmeti do 1. grama teže in srebrni do 2 gramov niso podvrženi dolžnosti punciranja. Ta oprostitve pa ne velja za one predmete, čijih skupna teža znaša 1. odnosno 2 grama (par uhanov itd.), kakor tudi ne za postranske dele obeske (obeski pri verižicah itd.). Če pa kdo izrecno zahteva, da se preišče tistoča tudi predmetom, ki so lažji od 1. odnosno 2 gramov, se to izvrši. V tem primeru pa je treba plačati predpisano takso. Za predmete, ki so težji od 2.5 kg. se plača za višek samo polovična taksa. Za kemijske analize zlata se plača po 50 in srebra po 15 Din. Z uveljavljanjem te nove tarife (dne 1. maja) izgubi svojo veljavo tarifa št. 240. III. z dne 20. januarja 1923.

Iz obrtnih zvez.

Št. Vid nad Ljubljano. Obrtna zveza v Št. Vidu je za predstoječe občinske volitve postavila lastno kandidatno listo, katere nosilec je g. mizarski mojster Andrej Kregar. Med našimi obrtniki, ki so raznih naziranj, je ta korak vzbudil mnogo navdušenja in odobravanja ter obstoji upanje, da bo lista obrtnikov izšla častno iz volivne borbe. Pozivamo vse obrtnike, da store svojo dolžnost, kajti le primerno zastopstvo obrtnikov samih v merodajnih korporacijah nam jamči za obstoj in uspešen napredek obrtnikov!

Obrtna zveza v Žireli poroča: Pri nas za enkrat Obrtna zveza ne more veliko delovati ker so vse misli in delo osredotočene pri gradbi žirovske vodne centrale. Letošnje leto gre delo h koncu in z velikim veseljem pričakujemo dneva, ko prvič zažari električna luč v elektrarni in ko se prvi elektromotor zavrti ter končno elektrika prinese v naše kraje nove moči in pripomore do razmaha industrije in obrti, za kar je krajevno prebivalstvo predvsem ustvarjeno. Težki dnevi so za nami in trdno upamo, da se bližamo boljimi časom, v katerih bo s pomočjo cenene gonilne sile prebivalec žirovskega okraja in bližnje okolice uspešneje vodil svoja podjetja in se lahko povzpeli do boljše produkcije kot dosedaj.

Obrtna zveza v Metliki poroča: V nedeljo, dne 11. maja je bil določen občni zbor naše Obrtne zveze. Ker pa se je slučajno na isti dan ob istem času vršilo zborovanje gasilske župe, katerega so se udeležili tudi obrtniki naše zveze, je bil občni zbor preklican in se je vršil samo sestanek, na katerem so se razpravljala sedanja pereča vprašanja. Na vsa vprašanja strokovnega značaja je podal pojasnila zastopnik centrale v Ljubljani, medtem ko je politični položaj obrazložil rojak, narodni poslanec g. Nemanič.

Na sestanku se je sprožila misel o obrtni kandidatni listi in se konstituiral posebni, 5-članski odbor z nalogo, da se pogaja z obrtniki, trgovci nasprotnega političnega prepričanja glede razdelitve kandidatov med posamezne skupine. Upajmo, da bode kandidatna lista tako sestavljena, da bodo obrtniki in trgovci odločevali v občini, kjer je večina volilcev iz preje omenjenih krogov.

Obrtna zveza za mesto Ljubljana nam poroča: Gospodarska kriza zavzema vedno večje dimenzije. Tudi obrtniškim krogom ni prizanesla, posebno onim, ki se pečajo s stavbinsko stroko. Vsa stavbena posvetja, brez razlike velikosti tožijo o katastrofalnem pomanjkanju naročil. Iz poročil mestnega stavbnega urada je razvidno, da je v letošnjem letu dovoljenih ca 30 manjših prezidav v celim mestnem teritoriju. Če še upoštevamo, da se ta dovoljenja nanašajo izključno samo na majhne adaptacije pisarniških lokalov ali skladišč in da se med vsemi dovoljenji samo 4 nanašajo na zidavo popolnoma nove hiše in še te samo za eno oziroma dve stano-

vanji. V slučaju, da pritegnemo še bližje okolico k delu, ki odpade na mestne obrtnike je omeniti še nameravano stavbo Mladinskega doma na Kodeljevem, za katero pa še ni definitivno odločeno, če se bo zidala v letošnjem letu. V Št. Vidu se vrše manjše prezidave in dograditev društvenega doma, na Viču pa se zida dvoje srednjih skladišč. Razumljivo je, da vsled tako pičlega zidarskega dela zaostanejo tudi vsa druga stavbinska dela, kot kleparska, mizarska, tesarska, slikarska itd.

Obrtniki vseh strok se zbiramo na svojih sestankih v Rokodelskem domu in razmišljamo naš obupen položaj. Marsikateri pameten nasvet se je že uresničil in čisto gotovo je, da samo v strnjenih vrstah bomo lahko kos tej težki nalogi, ki nam jo vsiljuje splošna gospodarska kriza. Obrtniki smo se na merodajna mesta naj bi se razpisala zasilna dela, kjer bi se lahko dobilo najnujnejše delo. V upanju, da se bodo oblasti zavedle resnosti položaja, pričakujemo skorajšnje pomoči.

Novice za obrtnike.

Obrtna razstava v Novem Vrbsu. Meseca avgusta t. l. prirede vojvodinski obrtniki veliko obrtno razstavo v Novem Vrbsu.

Mednarodni vzorčni semenj v Padovi. V Padovi se bo vršil VI. mednarodni semenj vzorcev od 5. do 19. junija t. l. Podrobnejše informacije je dobiti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani med uradnimi urami.

Katero ležarino je dolžan plačati prejemnik poštnega paketa. Po pravilniku za notranjo pošto službo I. dle, člen 61. točka VIII. je dolžan prejemnik paketa plačati ležarino samo za tiste dni, katere paket po krivdi naslovnika predolgo leži na pošti. — Ako poštni uradnik pošiljatelju prepozno sporoči, da je njegov paket na naslovni pošti iz tega ali onega vzroka nevročljiv, ali če ga po prejetem pošiljateljevem odgovoru prepozno vrne, mora poštni uradnik sam poravnati ležarino za tiste dni, katere je paket na pošti ležal po uradnikovi krivdi.

Shod Obrtne zveze v Metliki. V sredo, dne 30. aprila se je vršil shod obrtnikov za sodni okraj Metlika v društvenem domu. Na shodu sta poročala poslanca Ivan Stanovnik in Josip Nemanič o političnem položaju in o delu Jugoslovanskega kluba ter pojasnjevala zborovalcem razplet sedanje vladne krize. Zborovalci so poročila obeh poslancev odobraval in izrekli zaupnico načelniku Jugoslovanskega kluba dr. Korošcu in celemu Jugoslovanskemu klubu ter sprejeli resolucije, naj Jugoslovanski klub v sedanjem boju za avtonomijo vztraja do končne zmage.

Praški veliki sejem. Letos bo v Pragi v dneh od 21. do 28. septembra letni velesejem. To bo že deveti v vrsti praških velesejmov. Kolikor se more že sedaj presoditi, vzbujajo tudi letošnji velesejem že živahno zanimanje industrijskih in trgovskih krogov ne samo v Čehoslovaški, ampak tudi v inozemstvu. Poleg splošnega industrijskega sejma bo tudi razstava gradbenega materiala, polihista, glasbenih instrumentov, sejem gozdarskih in lovskih potrebščin. Prav posebno pa je treba naglasiti drugo razstavo Zveze čehoslovaških mest, ki se bo priredila tudi v okviru praškega velesejma s programom: »Normalizacija, tipizacija in specializacija komunalnih potrebščin«. Razen češke industrije razstavlja redno na praškem velesejmu tudi industrija in agrarna produkcija drugih držav, in to, poedine privatne tvrdke, kakor tudi s sodelovanjem državne oblasti ali javnih strokovnih organizacij. Tako je v letošnjem poletnem velesejmu sodelovala s krasno izložbo surovin vlada združenih držav mehiških in z izložbo ruskih slik sovjetska vlada Rusije, z izložbo italijanskih produktov, trgovska zbornica v Milanu. Letošnjo jesen pa bomo mogli videti na praškem velesejmu zopet veliko razstavo, ki jo organizira francosko trgovsko ministrstvo. Ta francoska izložba bo zasedla 1000 m².

Za poletni sejem l. 1924 se je prijavila nova velika oficijelna italijanska izložba. Bilo bi želeli, da se na praškem velesejmu pokaže v večjem obsegu, kakor do sedaj, tudi na-

rodno gospodarstvo jugoslovanske države, zlasti pa, da na velesejmu sodelujejo velike eksportne trdnice naše države. Firme, ki bi se zanimale za to udeleževanje, lahko dobijo informacije pri vseh čehoslovaških konzulatih. Obvezne prijave za letošnji jesenski velesejem, bi se morale dostaviti sejmski upravi v Pragi, ali direktno ali potom čehoslovaških konzulatov najkasneje do 15. junija.

Ljubljanski velesejem. Ljubljanski velesejem, ki se vrši v sredi avgusta, bo po svoji izrednosti nadvse zanimiv. Industrija iz tu- in inozemstva je že skoro vse oddelke zasedla in le še nekaj časa se bodo sprejemale prijave. Zelo se čudimo obrtništvu ljubljanske oblasti, da so z majhnimi izjemami skoro vsi odklonili pristop k skupni, oziroma posamezni udeležbi na sejmišču z motivacijo, da ni uspeha od take razstave. Kaj pa poreko potem naši obrtniki o svojih tovariših iz mariborske oblasti, ki si skoro sami, z lastnimi sredstvi upajo organizirati obrtno razstavo in se skoro vsi isti udeležijo v zvezi, da jih stane težke tisočake. Po našem mnenju je vzrok v tem, da so obrtniki iz Štajerske bolj trgovsko orientirani, medtem, ko se pri nas vsak zadovolji z večjim ali manjšim številom odjemalcev iz svojega najožjega okoliša. Ker moramo koncem maja oddati prijave velesejskemu uradu, opozarjamo še enkrat vse obrtnike, da se poslužijo ugodnosti skupnega razstavnega prostora, ki ga organizira Jugoslovanska Obrtna zveza in odda najmanj 2 m² razstavnega prostora za Din. 250.—, kakor je v tozadevni okrožnici na posamezne Obrtne zveze bilo pojasnjeno. Obrtniki, ne zamudite ugodne prilike!

Državna zaščita domače podjetnosti. Te dni je izdalo ministrstvo trgovine in industrije naredbo, na podlagi katere se je pri oddaji javnih del in dobav ozirati predvsem na ponudbo obrtnih zadrug, potem domačih obrtnikov, industrijalcev in trgovcev. Te ponudbe se morajo v prvi vrsti upoštevati v zvezi z tem, če so 10 % dražje kot pa najcenejše, inozemske dobave s carino in prevoznino računši. Naredba določa tudi olajšanja pri razpisovanju licitacij ter se tako omogoči udeležba na razpisu tudi od manjših industrijalcev in obrtnikov. V inozemstvu se smejo naročiti samo one količine posameznih predmetov, ki se v naši kraljevini v določenem roku ne morejo izdelati.

Beograjski sejem se bo vršil v avgustu t. l. kot se od zanesljive strani čuje. Na sejmu bodo zastopane vse panoge industrije in obrti poleg kmetijstva. Za organizacijo tega semnja je dala vlada na razpolago 22.000.000 Din.

Izvoz našega vina v Čehoslovaško proti kompenzaciji uvoza čehoslovaškega piva v Jugoslavijo, je predmet pogajanj med uradnimi zastopniki obeh prizadetih držav.

Obrtni dan. Kakor vsako leto, tudi letos priredi Jugoslovanska Obrtna zveza obrtni dan. Ob tej priliki priredi obrtno veselico na vrtu Rokodelskega doma in vseh prostori-

rih taistega. Pri veselici sodeluje polnoštevilna (42 mož) godba iz Mladinskega doma. Dobitki srečolova bodo izredno bogati, ker bodo sami izdelki obrtnikov. Poleg točne in dobre postrežbe, ki je za ta dan zajamčena, se bo nudilo mnogo zabave, posebno v dvorani, kjer bo društvo rokodelskih pomočnikov priredilo več kratkih prizorov in kupletov. Ker bo ta prireditev edina v letu, pričakujemo z gotovostjo največje udeležbe od strani obrtniških in trgovskih krogov, kakor tudi vseh drugih, ki se hočejo na pošten in cenen način prijetno zabavati.

Dopisi.

II. kongres čehoslovaških mest.

Letos v septembru bo priredila Zveza čehoslovaških mest v Pragi svoj drugi kongres in ob tej priliki tudi razstavo v okviru praškega velesejma, ki bo od 21. do 28. septembra t. l. Parola letošnjega kongresa in razstave bo normalizacija, tipizacija in specializacija komunalnih potrebščin. Gre namreč zato, da komunalne potrebščine ne bodo izdelane po najrazličnejših tipih, ampak, da se ugotovi po možnosti za vsako potrebščino normalen tip, ki bi bil tehnično dovršen in ki se more najceneje producirati. Izvedba normalizacije bi imela za posledico velik prihranek v komunalnem gospodarstvu. Razstava se bo delila v osem skupin: 1. Zgradba mestnih hiš, 2. kanalizacija, 3. vodovodi, 4. elektrifikacija, 5. plinarne, 6. komunikacija, 7. čiščenje mest, 8. požarna policija. O istih predmetih bo razpravljala tudi kongres. Referati so razdeljeni med najboljše čehoslovaške strokovnjake. Kongres bo svečano odprt dne 21. septembra, 21., 22. in 23. septembra sledi razlaga in proučevanja izloženih predmetov in projektov in strokovni sestanki poedinih skupin. Dne 24. bo kongres zboroval in poročevalci skupin bodo predložili izvestja in resolucije. Prav bi bilo, da bi na kongresu sodelovala tudi jugoslovanska mesta, kajti problemi povojnega komunalnega gospodarstva v čehoslovaških mestih so identični s problemi naše komunalne politike.

Priporočamo
tvrdko

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7, blizu Prešernovega spomenika

tov. zaloga najboljših šivalnih strojev, svetovne znamke „GRITZNER“ in „ADLER“ za rodbinsko in obrtno rabo. — Bogata zaloga vseh potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, galanterijskega, modnega in toaletnega blaga na

VELIKO IN MALO!

Postrežba točna!

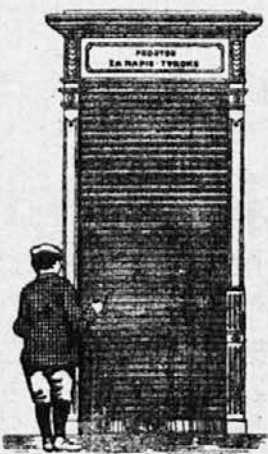
Cene ugodne!

Gonilna jermena

specijalnega in vegetabilnega stroja za pogon vseh vrst obratov in strojev, dalje okroglo in zvito jermenje za šivalne stroje, skobelnike in motorna kolesa. Šivalne in vezalne jermence, mast in vosek za jermene nudi za promptno dobavo in po nizkih cenah

INDUS d. d., LJUBLJANA

— za industrijo usnja in usnjatih izdelkov —

Ustanov. l. 1879.

Telefon št. 553.

KLJUČAVNIČARSTVO

AVGUST MARTINČIČ

LJUBLJANA, RIMSKA CESTA 14.

se priporoča za naročila novih valčnih zastorov (rolet) in solčnih plahit ter za popravilo istih. — Stalna zaloga vseh potrebščin za rolete in solčne plahite, raznovrstnih štedilnikov in vseh potrebščin za stavbe. — Izvršuje vsa ključavničarska dela in popravila. — Avtoženo varenje.

Točna postrežba!

Zmerne cene!

„SVETLA“ D. D.

LJUBLJANA

Največja izbira vsakovrstnega elektrotehničnega materijala.

GENERALNO ZASTOPSTVO
TOVARN:

Velika, in
stalna zalo-
ga vseh vrst
električnih
žič, žarnic,
telefonskih
aparatur,
lestencev
i. t. d.

Hackethal, Hannover: žice,
kabel. - H. Jacobi & Co.,
Wien: elektr. zvonci in tele-
fon. - Dr. Ing. Schneider &
Co., Frankfurt a/M.: svetilke.
Ringsdorf Werke, Mehlem
a/R.: krtačice za motore. -
Elektra, Bregenz in drug:
likalniki, kuhalniki, plošče,
električne peči.

Zaloga
avtomobil-
skega ma-
terijala, ka-
kor plaščev
polnogu-
mijastih
obročev
i. dr.

Cene vsled dviganja tečaja dinarja znatno znižane!

„LIPA“

ZADRUGA MIZARJEV Z O. Z.

ŠT. VID

nad Ljubljano

prevzema vsa v mizarstvo
stroko spadajoča dela v so-
lidno in točno izvršitev.

Zahtevajte ponudbe.

Proračuni brezplačni.

VOZI BREZ BENCINA!

Adoptiraj tvoj AVTO ali STABILNI MOTOR z
Hag - Generatorjem.

JUGO-HAG LJUBLJANA
Bohoričeva ul. 24

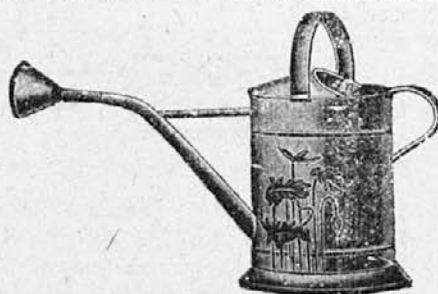
KURI Z DOMAČIM OGLJEM!!!

Jugometalija

Zadruga kleparjev, inšta-
laterjev, kotlarjev i. t. d.

V LJUBLJANI

Kolodvorska ulica št. 18

se priporoča cenj. obrtnikom za izvršitev raznovrstnih kleparskih,
inštalacijskih in kotlarskih del. Obrtniki imajo pri vseh naročilih
znaten popust. Zanesljiva in točna izvršba.

TVRDKA

F. in J. Goričar

„PRI IVANKI“

Ljubljana, Sv. Petra c. 29

ima vedno veliko izbiri
raznega manufakturnega
in modnega blaga

po zelo nizkih cenah.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Račun pošt. ček, urada za Slovenijo št. 11.945
v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: Celje, Djakovo, Novisad, Maribor,
Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled.

Ljubljana

Miklošičeva c. 10

(v lastni palači vis-a-vis hotela „Union“)

Amerikanski oddelek:

DIREKTNE ZVEZE Z AMERIŠKIMI BANKAMI.

Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk
DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE.

Kapital in rezerve skupno nad Din. 15,000.000.—, vloge nad Din. 125,000.000.—

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene
shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem
računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

ALOJZIJ PAVSCHIN

LJUBLJANA, Wolfova ulica.

ZALOGA STEKLA IN
PORCELANA, STEKLA
ZA URE, UMIVALNIKE IN
KUHINJSKE GARNITURE
IN VSE V TO STROKO
SPADAJOČE PREDMETE

Stavbno
podjetje

Ivan Ogrin

Ljubljana

Gruberjevo nabrežje 8.

••

Prevzema vsa zidarska in
druga stavbna dela.

Izvršuje razne načrte in pro-
račune.

Izdaja strokovna mnenja.

Primerno nizke cene.
Delo solidno. Delo solidno.

Telefon št. 426

SVEČARNA

J. KOPAČ & Co.

Ljubljana, Celovška cesta št. 90.

Proizvaja in izdeluje voščene sveče za
oltarje, voščene zvitke, sveče za božič-
na drevesca, nagrobne lučice „Fortuna“
ter raznovrstne sveče za hišno rabo,
„Stearin“-sveče (stearinske sveče),
„Adria“-sveče (kompozicijske sveče),
„Gloria“-sveče.

Prodaja tudi: vse vrste kadila, parafina,
stearina in carnauba-voska.

Kupuje: čebelni vosek in suhe satine
po najvišjih dnevnih cenah.

Strojno mizarstvo

Trink & Bernik

Linhartova ulica 1

Kleparstvo

Korn T.

Ljubljana, Poljanska c. 8.

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamnigorici

Pisma:

ŽEBLJARSKA ZADRUGA.
Kropa (Slovenija)

Brzjavke:

ZADRUGA KROPA
Telef. int.: PODNART 2

Žebli za normalne in ozkotirne železnice.
Žebli za ladje, črni ali pocinkani. — Žebli
za zgradbe, les itd. — Žebli za čevlje. —
Spojke za odre in prage. — Spojke za ladje
in splave. — Železne brane. — Kljuge za
podobe, zid, cevi, žlebove itd. — Vijaki z
maticami. — Podložne pločice. — Maticice.
Zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode,
pločevino, kolesa itd. — Vijačni čepi. — Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki
po vzorcih in risbah najceneje. — Ilustrovani
ceniki na razpolago.

REMEC - CO.

Ljubljana - SHS

Kersnikova ulica štev. 7

Prej:

I. BAHOVEC nasled.

Tovarna na

DUPLICI

pri Kamniku

STOLARSTVO

UPOGNJENO POHIŠTVO.

Prešani furniri za stole in mizarstvo

PARKETI REZANI LESInterurb. telefon: pisarna: Ljubljana 266,
tovarna: Kamnik 4.Telegrami: Ljubljana Ingenieur Remec,
Kamnik REMEC - CO.**PAPIR**PISMENI, URADNI
RISALNI, OVOJNI**KNJIGE**POSLOVNE, ŠOLSKE
NOTEZE, ŠOLSKE ZVEZKE**UMETNIŠKE RAZGLEDNICE**

in drugo

kupite najbolje v papirni trgovini

IVAN GAJŠEK, Ljubljana

Sv. Petra c. št. 2.

KNJIGOVEZNICA, KARTONAŽA IN
GALANTERIJA**MIROSLAV BIVIC**

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

se priporoča slavnemu občinstvu
ter p. n. tvrdkam za cenj. naročila
vseh v to stroko spadajočih del.**VELIKA ZALOGA ŠOLSKIH MAP,
NOTEZOV IN BLOKOV.**

Cene nizke! Postrežba točna! Delo solidno!

Stroji za šivanje iz najboljših tovarn
izgotovljeno moško obleko
zalogo klobukov
in drugo manufakturno blago

Cene zmerne!

Cene zmerne!

Vedno v zalogi pri

L. REBOLJ

Kranj št. 24

Pri meni kupljenim strojem jamčim 10 let.

STROJNO MIZARSTVO**Peter Bizjak**

v Spodnji Šiški, Gosposv. cesta 136

prevzema vsa v mizarstvo stroko spada
joča dela, zlasti stavbeno mizarstvo.

Cene primerne.

Delo solidno.

Postrežba točna.

Obrtno kreditna zadruga v Ljubljani

r. z. z n. z.

v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3sprejema hranilne vloge, daje posojila na zastave, odstopa
računov, eskomptira menice itd.**Staro lito železo**

kupujejo v vsaki množini

Strojne tovarne in livarne d. d.

v Ljubljani.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani

je edini slovenski zavarovalni
zavod, ki zavaruje proti po-
žarnim škodam poslopja, pre-
mičnine in poljske pridelke.
Sprejema življenska zavarova-
vanja v vseh kombinacijah.**OBRTNIKI!**

Najvarnejše vlagate vaš denar v pupilarnem zavodu

Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani

Dunajska cesta št. 38

v hiši Zadrugne zveze

Hranilnica kmečkih občin obrestuje hranilne vloge po najvišji meri in sprejema vložne
knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine. Hranilnica
kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo kr. sodišča
denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nadzorstvom posebnega komisarja kot za-
stopnika pokrajinske uprave v Ljubljani. — Posojila daje na zemljišča, občinam in korp-
racijam na amortizacijo.